

IZVJEŠTAJ O RADU
(sa finansijskim izvještajem)
J U NARODNA BIBLIOTEKA DOBOJ
za 2020. godinu

Doboj, februar 2021.

S A D R Ź A J

1. UVODNE NAPOMENE	3
2. OSNOVNI PODACI O BIBLIOTECI	4
3. PRAVNI OSNOV ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI	6
4. USLOVI RADA	6
5. FUNKCIONISANJE BIBLIOTEKE U USLOVIMA PANDEMIJE VIRUSA COVID-19	7
6. KADROVSKA POPUNJENOST I STRUČNA EDUKACIJA	10
7. NABAVKA, OBRADA I SMJEŠTAJ BIBLIOTEČKE GRAĐE	10
8. DIGITALIZACIJA BIBLIOTEČKEGRAĐE	11
9. KORIŠĆENJE BIBLIOTEČKE GRAĐE	11
10. MATIČNI POSLOVI	12
11. ZAVIČAJNA ZBIRKA	15
12. IZDAVAČKA DJELATNOST	17
13.PROMOCIJA BIBLIOTEKE I KULTURA ČITANJA	17
14. FINANSIRANJE BIBLIOTEČKE DJELATNOSTI	18
15. ZAKLJUČAK	19

Na osnovu člana 33, stav 2, alineja 7. i člana 36, stav 1, alineja 3. Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 44/16 i 62/18), člana 33, stav 1, tačka 4. Statuta Narodne biblioteke Doboj, broj 262/09 i člana 25, stav 2. Poslovnika o radu Upravnog odbora Narodne biblioteke Doboj, na sjednici održanoj 22.2.2021. godine, na prijedlog direktora Biblioteke, usvaja

I Z V J E Š T A J O R A D U

JU NARODNA BIBLIOTEKA DOBOJ

od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine

1. UVODNE NAPOMENE

Izveštaj o radu Javne ustanove Narodna biblioteka Doboj odnosi se na period od 1. januara do 31. decembra 2020. godine. U njemu su sadržani sljedeći podaci:

- osnovni statistički podaci o Biblioteci,
- aktivnosti realizovane u izvještajnom periodu (uslovi rada, nabavka, obrada i korišćenje bibliotečke građe, revizija bibliotečke građe, matični poslovi u bibliotečkoj djelatnosti, zavičajna zbirka, izdavačka djelatnost i popularizacija knjige, edukacija stručnih radnika i promocija biblioteke),
- funkcionisanje Biblioteke u uslovima pandemije virusa COVID-19,
- podaci o finansijskom poslovanju,
- prijedlog mjera za unapređenje rada.

S obzirom na to da se bibliotečko-informaciona djelatnost Republike Srpske finansira iz budžeta Republike Srpske i iz budžeta lokalnih zajednica, koje su osnivači narodnih biblioteka, Narodna biblioteka Doboj ima obavezu podnošenja godišnjih izvještaja o radu i Ministarstvu prosvjete i kulture u Vladi Republike Srpske i Skupštini grada Doboja. S tim u vezi, pri izradi Izvještaja o radu Narodne biblioteke Doboj za 2020. godinu korišćeni su:

- Uputstvo Ministarstva prosvjete i kulture u Vladi Republike Srpske za izradu godišnjeg plana i programa rada, te izvještaja o radu Biblioteke,
- Uputstva o izgledu i sadržaju programa rada i izvještaja o radu budžetskih korisnika čiji je osnivač opština (sada Grad) Doboj.

Dakle, pri izradi Izvještaja o radu za 2020. godinu, kombinovana su navedena uputstva, kako bi se jednim dokumentom zadovoljile potrebe i Grada Doboja i Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske.

2. OSNOVNI PODACI O BIBLIOTECI

Gradska biblioteka u Doboju počela je sa radom 9. maja 1946. godine povodom Dana pobjede, a odluku o njenom osnivanju donio je Narodni odbor opštine Doboj. U samom početku, tadašnji knjižni fond nije mogao masovnije da privuče čitaoce u Biblioteku. Vremenom se njena aktivnost razvijala prateći društveni i ekonomski razvoj opštine, regije i šire.

Rješenjem Republičkog komiteta za obrazovanje, nauku, kulturu i fizičku kulturu Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine, broj UP-I-02-620-13 od 17. novembra 1988. godine, biblioteka u Doboju proglašena je matičnom bibliotekom čije je područje matičnosti obuhvatalo sljedeće opštine: Doboj, Bosanski Brod, Derventa, Tešanj, Teslić, Maglaj, Zavidovići, Žepče, Bosanski Šamac, Modriča i Odžak.

Donošenjem prvog Zakona o bibliotečkoj djelatnosti Republike Srpske, 31. decembra 1993. godine, Biblioteka je zadržala matičnu funkciju na području opština: Doboj, Derventa, Brod, Modriča, Teslić, Šamac, Vukosavlje i Petrovo. Odlukom Skupštine opštine Doboj broj 01-012-2-13-11/94, od 2.11.1994. godine, osnovana je Narodna biblioteka Doboj, kao samostalna ustanova sa svojstvom pravnog lica i imovinom u državnoj svojini.

Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske je na osnovu člana 46. Zakona o bibliotečko - informacionoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 44/16 i 62/18) i Prijedloga JU Narodna i Univerzitetska biblioteka Republike Srpske, broj 0202-1721/16 od 6. septembra 2016. godine, u postupku utvrđivanja biblioteka koje obavljaju matičnu funkciju i mrežu matičnih biblioteka u Republici Srpskoj, dana 13. septembra 2016. godine donosi Rješenje o utvrđivanju biblioteka koje obavljaju matičnu funkciju i mreža matičnih biblioteka Republike Srpske. Tako da se, u mrežu biblioteka matične regije Doboj ubrajaju biblioteke na području grada Doboja i opština: Brod, Derventa, Modriča, Teslić, Šamac, Petrovo, Vukosavlje i Stanari.

Nakon provedenog postupka javne konkurencije na dužnost direktora Narodne biblioteke Doboj od 11.10.2017. godine, ponovo je imenovana dr Slavica Gostimirović. Dužnost članova Upravnog odbora obavljali su mr Mladen Gajić, predsjednik, te Milena Blagojević i Marko Marković članovi. U toku 2020. godine, Upravni odbor održao je šest sjednica.

Osnovni statistički podaci o Narodnoj biblioteci Doboj, sa stanjem na dan 31.12.2020. godine, prikazani su u sljedećoj tabeli.

Slika 1: Osnovni statistički podaci o Narodnoj biblioteci Doboj (sa stanjem na dan 31. 12. 2020. godine)

1.	NAZIV	Narodna biblioteka Doboj
2.	ADRESA	Vidovdanska 1, 74 000 Doboj
3.	TELEFON	053/241-114 i 053/227-603
4.	GODINA POSTOJANJA	Srpska narodna čitaonica u Doboju, 1900.
5.	ZVANIČNI POČETAK RADA	9. maj 1946. godine
6.	DATUM OSNIVANJA	15.6.1950. i 2.11.1994. godine
7.	AKTI OSNIVANJA	- Narodni odbor opštine Doboj, broj: 2681/50. - Skupština opštine Doboj, broj: 01-012-2-13/94.
8.	STATUS BIBLIOTEKE	- samostalna ustanova sa svojstvom pravnog lica i imovinom u državnoj svojini, - ustanova od posebnog značaja, - narodna i matična (regionalna).
9.	PODRUČJE MATIČNOSTI	Doboj, Derventa, Modriča, Vukosavlje, Petrovo, Brod, Teslić, Šamac i Stanari.
10.	PROSTORNA OSNOVA	- 850 metara kvadratnih
11.	RADNO VRIJEME	- 72 časa sedmično: svakim radnim danom od 7 do 20, subotom od 7 od 14, - nedjeljom i državnim praznicima Biblioteka ne radi.
12.	KNJIŽNI FOND	85 346
13.	KORISNICI USLUGA - ČITAOCI	1548
14.	PROCENAT UPISANIH ČITALACA	2,50 % od 62.000 stanovnika (1548 : 62.000 x 100)
15.	BROJ IZDATIH KNJIGA	10 887
16.	BROJ ZAPOSLENIH	19
17.	KVALIFIKACIONA STRUKTURA ZAPOSLENIH	VSS - 10, VŠS - 1, SSS - 7, NK - 1
18.	STRUČNA OSPOSOBLJENOST ZAPOSLENOG KADRA	- položilo stručni ispit 16, - bez obaveze polaganja stručnog ispita 3, - viša stručna zvanja 4 (bibliotekari savjetnici 3, viši bibliotekari 2).
19.	DIREKTOR	Dr Slavica Gostimirović
20.	UPRAVNI ODBOR	Mr Mladen Gajić, Milena Blagojević Marko Marković
21.	MATIČNI BROJ BIBLIOTEKE	1009486
22.	PORESKI BROJ BIBLIOTEKE	4400028120004
23.	ŠIFRA DJELATNOSTI	91.01

3. PRAVNI OSNOV ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI

Narodna biblioteka Doboj ima status narodne i matične (regionalne) biblioteke. Svoju djelatnost obavlja u skladu sa Zakonom o bibliotečko-informacionoj djelatnosti Republike Srpske i podzakonskim aktima kojima se bliže određuju pojedini segmenti djelatnosti:

- Zakon o bibliotečko-informacionoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 44/16, 62/18),
- Pravilnik o standardima i normativnim u bibliotečko-informacionoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 10/20),
- Pravilnik o planu i programu polaganja stručnih ispita radnika zaposlenih u bibliotečko-informacionoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/17),
- Pravilnik o postupku ispunjenosti uslova za osnivanje biblioteka („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 39/17),
- Pravilnik o načinu i postupku zaštite bibliotečko-informacione djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 6/17),
- Pravilnik o postupku inventarisanja, obradi, reviziji i otpisu bibliotečko-informacione građe i izvora i vođenju evidencija o bibliotečko-informacionoj građi i izvorima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 6/17),
- Pravilnik o obavljanju nadzora nad stručnim radom biblioteka („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 6/17),
- Pravilnik o vrsti stručnih poslova u bibliotečko-informacionoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 21/17),
- Pravilnik o vrstama, uslovima i postupku sticanja viših stručnih zvanja u bibliotečko-informacionoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 49/17),
- Pravilnik o načinu digitalizacije bibliotečko-informacione građe i izvora („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 26/17).

Djelatnost Biblioteke uređena je i propisima koji se odnose na druge oblasti ali pojedinim odredbama dotiču bibliotečko-informacionu djelatnost (Zakon o sistemu javnih službi, Zakon o lokalnoj samoupravi, Zakon o kulturi i sl.), te Statutom i drugim normativnim aktima Biblioteke.

4. USLOVI RADA

Uslovi rada u 2020. godini bili su veoma povoljni, prije svega zbog aktivnosti realizovanih od majske poplave 2014. godine do današnjeg dana. Zahvaljujući donaciji Republike Francuske, implementiranoj posredstvom ureda UNESCO BiH u Sarajevu, objekat Narodne biblioteke Doboj je saniran, adaptiran i dograđen. Zahvaljujući mnogobrojnim donacijama i finansijskoj podršci lokalne zajednice, u najvećoj mjeri je nabavljena neophodna oprema i djelimično obnovljen bibliotečki fond.

U toku 2020. godine, iz sredstava budžeta grada Doboja, obezbijedena su sredstva i izvršena nabavka potrebnog namještaja, računarske i tehničke opreme, knjiga, i druge opreme u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama. Prostorije su klimatizovane i pružaju povoljne uslove za boravak i rad kako korisnika bibliotečkih usluga, tako i zaposlenih radnika. U Biblioteci postoji i bežični internet-vajrles namijenjen korisnicima bibliotečkih usluga, kao i potrebna računarska oprema za korišćenje interneta. Rekonstrukcijom objekta Biblioteke, obezbijeđen je prostor za

organizovanje izložbi, književnih večeri i ostalih kulturnih dešavanja, što je u prethodnom periodu predstavljalo problem.

Prema tome, možemo slobodno reći da je grad Doboj dobio jedan savremeni objekat kulture u kome naši sugrađani imaju daleko bolje i prijatnije uslove za boravak i rad.

5. FUNKCIONISANJE BIBLIOTEKE U USLOVIMA PANDEMIJE VIRUSA COVID-19

U skladu sa instrukcijom Ministarstva prosvjete i kulture o organizovanju minimalnog procesa rada broj 07.032/052-2273-1/20 od 16.3.2020. godine, Narodna biblioteka Doboj je od 17. marta 2020. godine preduzela sljedeće aktivnosti u cilju prevencije širenja virusa Covid-19:

- Privremeno je obustavljen rad sa korisnicima.
- U biblioteku ne dolaze svi radnici. Sačinjen je raspored radnog vremena tako da dio radnika radi od kuće, a dio dolazi na posao i tako naizmjenično.
- Radnici koji dolaze na posao, pridržavali su se svih preporučenih mjera zaštite: zaštitne maske, rukavice, fizička distanca, redovna dezinfekcija ruku, radnog prostora i provjetravanje.
- Radnici koji rade kod kuće, vrše administrativne, finansijske, matične i druge poslove, te provode razna istraživanja i pišu odgovarajuće materijale koji se objavljuju na veb sajtu i fejsbuk stranici Biblioteke. Obavezni su da budu u pripravnosti i da na poziv rukovodioca dođu na posao u biblioteku.
- Komunikacija sa korisnicima usluga Biblioteke ostvarena je putem elektronske pošte. Blagovremeno su pružane potrebne informacije, te pripremani i dostavljani potrebni materijali u elektronskom obliku.
- Iako je Biblioteka privremeno obustavila rad sa korisnicima bibliotečkih usluga, te smanjila broj radnika koji istovremeno rade u Biblioteci, pojačana je dezinfekcija i provjetravanje prostorija.

Republički štab za vanredne situacije 27. aprila 2020. godine, donio je Raspored ublažavanja mjera donesenih u cilju suzbijanja širenja virusa Covid-19. Navedenim dokumentom, između ostalog, propisano je da narodne biblioteke u Republici Srpskoj počnu rad sa korisnicima uz poštovanje minimuma navedenih uslova.

Polazeći od navedenog dokumenta, Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske, sačinilo je 29. aprila 2020. godine, Uputstvo za postepeno ublažavanje mjera za spečavanje širenja virusa Covid-19 u Republici Srpskoj, prilikom rada sa korisnicima i rukovanju bibliotečkom građom, kako bi se bibliotečka djelatnost postepeno vratila u funkciju i bila na usluzi građanima. U skladu sa navedenim, Narodna biblioteka Doboj je 4. maja 2020. godine ponovo počela rad sa korisnicima svojih usluga uz strogo poštovanje propisanih mjera. U tom smislu, preduzete su sljedeće aktivnosti:

- Osmišljen je detaljan Plan rada sa korisnicima, kojim su predviđeni uslovi rada sa korisnicima, potreban broj radnika, neophodne mjere zaštite i sl.
- Neposredno po ulasku u Biblioteku, formiran je pult za izdavanje/vraćanje knjiga, sa tačno utvrđenom putanjom kretanja korisnika.
- Određeni su koridori kretanja korisnika bibliotečkih usluga i zaposlenih radnika, sa posebnom pažnjom da ne dođe do njihovog ukrštanja.
- Na ulazu u Biblioteku, postavljeno je obavještenje o obaveznom nošenju zaštitne opreme (zaštitna maska i rukavice), držanju fizičke distance minimalno dva metra te obaveznoj dezinfekciji ruku (rukavica) nakon ulaska u

Biblioteku. O poštovanju navedenih mjera starala se Tehnička služba Biblioteke.

- Uslovi korišćenja bibliotečkih usluga i obavještenje o obaveznoj primjeni zaštitne opreme, objavljeni su i na sajtu i fejsbuk stranici Biblioteke.
- U Biblioteku je mogao ući po jedan korisnik, dok su ostali čekali ispred objekta.
- Na informativno-pozajmnom pultu, korisnici bibliotečkih usluga su vraćali i zaduživali nove knjige, te dobijali sve potrebne informacije. Nije im dozvoljen ulazak u Informativno pozajmnu službu niti pretraživanje bibliotečkog fonda.
- Kontakt sa korisnicima bibliotečkih usluga i vraćenim publikacijama ostvaruje samo radnik koji radi na navedenom pultu. Obavezan je nositi zaštitnu opremu, te stajati iza barijere napravljene od prozirnog materijala.
- Publikacije koje se vraćaju, odlažu se u prethodno pripremljene plastične kutije sa poklopcem. Na kraju radnog dana navedene kutije se odlažu u posebnu prostoriju i nakon pet dana vraćaju se u police i ponovo izdaju korisnicima.
- Publikacije koje traže korisnici, operater na pultu putem telefona naručuje kod radnika zaposlenih na pozajmnim odjeljenjima. Navedeni radnici pronalaze tražene publikacije, evidentiraju zaduženja i proslijeđuju ih do operatera koji ih izdaju korisnicima. Na navedeni način, maksimalno se redukuje nivo fizičkog kontakta zaposlenih i korisnika bibliotečkih usluga. Pored toga, operater sa pulta ne ulazi u pozajmna odjeljenja, niti se vraćene knjige vraćaju na police dok se ne izvrši dekontaminacija.
- U cilju što kraćeg zadržavanja korisnika u objektu Biblioteke, putem sajta i fejsbuk stranice preporučeno je da se izvrši rezervacija knjiga putem elektronske pošte i/ili telefona. U tom slučaju korisnike bibliotečkih usluga na samom pultu „čekaju“ tražene publikacije.
- Za sve zaposlene obezbijedena je propisana zaštitna oprema i sredstva za dezinfekciju. Radnicima koji su u neposrednom kontaktu sa korisnicima obezbijedena je još i fizička i barijera od providnog materijala (na pultu) te viziri.
- Prostor i radne površine u Biblioteci se više puta u toku dana dezinfikuju, uz dodatnu dezinfekciju prostora u kome borave korisnici bibliotečkih usluga.

Nadzor nad realizacijom mjera propisanih navedenim uputstvom izvršio je republički prosvjetni inspektor 7. maja 2020. godine, zapisnik broj 24.120/616-239-37/20. Tom prilikom konstatovano je da su sve mjere propisane Uputstvom za postepeno ublažavanje mjera za sprečavanje širenja virusa COVID-19 u Republici Srpskoj realizovane. Tom prilikom sugerisano je samo da se počne voditi precizna evidencija o izvršenoj dezinfekciji prostora i radnih površina na dnevnom nivou.

Kao što smo napomenuli, u skladu sa navedenim uputstvima i preporukama, Narodna biblioteka Doboj nije radila sa korisnicima od 17. marta do 4. maja 2020. godine. U tom periodu, u rubrici „Podsjetnik“, na fejsbuk-profilu i zvaničnoj veb-stranici Biblioteke, korisnici bibliotečkih usluga mogli su svakodnevno pratiti multimedijalne sadržaje posvećene značajnim jubilejima.

Na taj način obilježene su godišnjice rođenja: Branislava Petronijevića, Maksima Gorkog, Vinsenta Van Goga, Borislava Stankovića, Renea Dekarta, Nikolaja Vasiljevića Gogolja, Emila Zole, Đure Daničića, Vojislava Ilića, Mome Kapora, Serđe Blažića, Srđana Gileta Gojkovića, Uroša Petrovića, Šarla Bodlera, Žan-Pol Belmonda, Branimira Džonija Štulića, Žaka Prevera, Petra Ubavkića, Lajonela Hemptona, Semjuela Beketa, Ričija Blekmora, Besi Smit, Živojina Pavlovića, Slavena Penkale, Džemsa Osterberga (Igi Pop), Milice Jakovljević Mirjam, Džeka Nikolsona, Jakova Prodanovića, Ive Lole Ribara, Ele Fidžerald,

Zorane Lole Novaković, Meše Selimovića, Vlade Kalembera, Pavla Karadorđevića, Terija Pračeta, Djuka Elingtona, Milana Kangrge, Enrika Josifa, Olivera Marković, Nenada Briksija, Odri Hepbern, Serena Kjerkegora, Svetislava Gončića, Mihaila Petrovića Alasa, Ivice Osima, Rabindranata Tagorea i Garija Kupera.

Povodom godišnjica smrti, prisjetili smo se: Žila Verna, Branka Ćopića, Stanislava Lema, Le Korbizijea, Virdžinije Vulf, Ežena Joneska, Dobrice Erića, Nadežde Petrović, Johanesa Bramsa, Isidore Sekulić, Alena Ginzberga, Jovana Dučića, Svetlane Velmar Janković, Ogista Limijera, Žozefine Beker, Lazara Ludviga Zamenhofa, Bendžamina Franklina, Svetomira Nikolajevića, Čarlsa Darvina, Platona Atanackovića, Ralfa Emersona, Gavrila Principa, Serđe Leonea, Jare Ribnikar, Izeta Sarajlića, Jadranke Stojaković i Timotija Džona Bajforda.

Obnovljena su sjećanja i na značajne događaje, kao što su: bombardovanje zgrade Narodne biblioteke Srbije na Kosančićevom vencu (1941), otvaranje prve štamparije u BiH (Ignjat Sopron), prestanak rada „Bitlsa“, osnivanje Srpske književne zadruge, održavanje večeri džeza u Doboju, oslobođenje Doboja u Drugom svjetskom ratu, kapitulacija Kraljevine Jugoslavije, prelazak Beograda u srpske ruke, objavljivanje prve detektivske priče Edgara Alana Poa, otvaranje prve diskoteke na Balkanu (Beograd), premijera prvog jugoslovenskog dugometražnog igranog filma (Slavica). Kao bonus sadržaja objavljeni su tekstovi o Velikom petku, Velikoj suboti i Vaskrsu.

U većini tekstova sa pratećim fotografijama i linkovima na druge multimedijalne sadržaje uspostavljena je konekcija sa lokalnim ustanovama, događajima i ličnostima.

Pomenuti su: Narodna biblioteka Dobar, Narodna biblioteka „Danilo Kiš“ Teslić, Centar za kulturu i obrazovanje Dobar, Amatersko pozorište „17. april“ Dobar, Ton-kino u Doboju između dva svjetska rata, (vlasnik Branko Seksan), Dobojski logor 1915-1917, Stara pravoslavna crkva u Doboju (1884), Srpska škola u Doboju (1883), Srpska narodna čitaonica u Doboju (1906), Hram „Svetih apostola Petra i Pavla“ i spomen-obilježje stradalnicima Dobojskog logora (osveštani 1938), Kulturna manifestacija „Vezak vezem, pjesmu pjevam“ u Kožuhama (1978), Prvi disko-klub u Doboju (1970), Danijel Konzani (bibliofil i kolekcionar), Mihajlo Marsov, Rašid Muminagić, Klaudija Meljnicki, Blaženka Marsov, Marija Janković, Zdenka Kačavenda, Aleksandar Vasiljević, Milisav Janković, Mihael Vodnik, Dušan Kresoja, Adem Mujić, Ajša Hadžimujić, Suada Muminagić, Nadežda Karabin, Feliks Pašić, Savo Petrović, Zlatko Mišković, Đuro Vojković, Slobodan Skakić, Jovan J. Vranješević, Mihailo Vasić, Petar S. Ivančević, Fahrudin Kapetanović, Drago Handanović, Ljubomir Kaišarević, Pavle Stanišić, Esad Kreso, Branko Belić, Dobrila Bjelić, Branislav Bane Višć, Ranko Stjepanović, Manjo Knežević, Borka Marić, Dušan Konstantinović, Stevan Botić, Milica Bjelobaba, Slavko Stojaković i Borislav Maljenović.

Pored toga, osmišljene su i aktivnosti namijenjene našim najmlađim čitaocima, koje su se provodile putem društvenih mreža. Jedna od tih aktivnosti bila je aktivnost „Teta Ivana vam čita“, koja se sastojala od čitanja pjesama za djecu, snimanja i njihovog objavljivanja na fejsbuk stranici Biblioteke. Navedene aktivnosti su bile veoma dobro praćene od strane korisnika, o čemu svjedoče sljedeći podaci:

- Pjesma „Sto vukova“ Grigora Viteza – 1.600 pregleda,
- Pjesma „U muzeju“ Dejana Aleksića – 1.400 pregleda,
- Pjesma „Velika tajna“ Gvida Tartalje - 1.100 pregleda,
- Pjesma „Zamislite“ Duška Radovića - 719 pregleda,
- Pjesme „Takmičenje“ i „Kraljević Marko i ala radoznala“ Branka Stevanovića - 542 pregleda,
- Pjesma „Priča o čudesnom nalazu“ - S. V. Pogorelovskog - 741 pregled,
- Pjesma „Ja posadih telefon“ Tomaša Janovica - 1.000 pregleda i dr.

6. KADROVSKA POPUNJENOST I STRUČNA EDUKACIJA

U Biblioteci je trenutno zaposleno devetnaest radnika. Deset radnika ima visoku stručnu spremu, višu ima jedan, sedam srednju, dok jedan radnik ima osmogodišnju školu. Stručne poslove obavlja šesnaest radnika. Svi radnici koji obavljaju stručne poslove imaju položen stručni ispit u bibliotečko-informacionoj djelatnosti.

Za značajan doprinos razvoju bibliotečke djelatnosti, tri stručna radnika dobili su više stručno zvanje bibliotekar savjetnik, a dva radnika zvanje viši bibliotekar. Pored toga, naši radnici aktivno učestvuju u radu tijela koje imenuje ministarstvo prosvjet i kulture u Vladi Republike Srpske, a koja se bave pitanjima iz oblasti bibliotečko-informacione djelatnosti. Direktor je predsjednik Komisije za sticanje viših stručnih zvanja u bibliotečko-informacionoj djelatnosti, dok je jedan radnik sa zvanjem bibliotekar savjetnik član Bibliotečkog savjeta Republike Srpske i član Komisije za polaganje stručnog ispita u bibliotečko-informacionoj djelatnosti Republike Srpske.

U cilju potpunog zadovoljavanja potreba korisnika bibliotečkih usluga, što efikasnijeg obavljanja radnih zadataka i napredovanja u struci, velika pažnja se poklanja stručnoj edukaciji bibliotečkih radnika. S obzirom na složenu epidemiološku situaciju izazvanu pandemijom virusa COVID-19, u 2020. godini akcenat je stavljen na samoedukaciju stručnih bibliotečkih radnika (razna istraživanja, pisanje stručnih radova, edukacija putem interneta i slično).

7. NABAVKA, OBRADA I SMJEŠTAJ BIBLIOTEČKE GRAĐE

Odredbama Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 44/16 i 62/18) utvrđeno je da se bibliotečka građa prikuplja obaveznim primjerkom štampane stvari, kupovinom, razmjenom, poklonom i zavještanjem.

Narodna biblioteka Doboj raspolaže fondom od 85.346 monografskih publikacija. U toku 2020. godine, inventarisana je i stručno obrađena 3.661 monografska publikacija, od čega je nabavljeno putem donacija 3.146 kupovinom 62 i obaveznim primjerkom 453 publikacije. Sredstva za kupovinu obezbijeđena su u budžetu grada Doboja, budući da i ove godine Ministarstvo prosvjete i kulture nije izdvojilo sredstva za nabavku bibliotečke građe (kako je predviđeno Zakonom o bibliotečko-informacionoj djelatnosti Republike Srpske).

Bibliotečka građa inventariše se i stručno obrađuje na osnovu Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti i podzakonskih akata, međunarodnih standarda, priručnika i stručnih upustava, te se pravovremeno prosleđuje i Informativno – pozajmnu službu i smješta na police prema sistemu Univerzalne decimalne klasifikacije.

Obrada monografskih publikacija vrši se primjenom programa za automatizaciju bibliotečkog poslovanja „Publiko 2004“. Implementacijom navedenog programa, u našoj biblioteci izvršena je automatizacija poslovanja u punom obimu (pored obrade bibliotečke građe, izvršena je automatizacija upisa čitalaca i izdavanja i vraćanja publikacija, te obezbijeđena ažurna bibliotečka statistika u vidu 16 statističkih pregleda). Primjenom navedenog programa, obrađeno je 85.346 monografskih publikacija.

Pored obrade monografskih publikacija primjenom programa „Publiko 2004“, koji je razvijen u matičnoj biblioteci vlastitim resursima i čije korišćenje i održavanje ne zahtijeva dodatne troškove, Narodna biblioteka Doboj je krajem 2014. godine ušla u sistem COBISS, čije korišćenje finansira Ministarstvo prosvjete i kulture. Primjenom programa COBISS RS obrađene su ukupno 30.622 monografske publikacije, od čega su 5.782 obrađene u 2020. godini.

Bibliotečka građa je smještena u skladu sa propisima u: Odjeljenju za odrasle čitaoce, Odjeljenju za čitaoce do 14 godina, Čitaonici za periodiku, Čitaonici za naučni i studijski rad, te Zavičajnoj zbirci. U toku 2020. godine, izvršeno je izdvajanje bibliotečke građe sa pozajmnih odjeljenja koja se manje koristi i /ili koja postoji u većem broju primjeraka. Navedena građa je smještena u magacinski prostor na metalne police i zatvorene drvene prostakljene ormare, u skladu sa propisima, tako da se u svakom trenutku može pronaći potrebna publikacija. U magacin je smješteno ukupno 21.885 jedinica bibliotečke građe. Na navedeni način, olakšan je rad sa preostalim publikacijama u okviru pozajmnih odjeljenja i obezbijeđen prostor za smještaj jedinica bibliotečke građe koje će se nabaviti u narednom periodu

8. DIGITALIZACIJA BIBLIOTEČKE GRAĐE

Prateći tehnološke trendove u bibliotečkoj djelatnosti, Narodna biblioteka Doboj je u prethodnom periodu započela proces digitalizacije bibliotečke građe. Nabavljena je neophodna oprema i počele aktivnosti digitalizacije bibliotečke građe sa ciljem da se:

- Obezbiđi čuvanje bibliotečke građe u digitalnom obliku – bibliotečka građa u konvencionalnom (papirnom) obliku podložna je propadanju u dužem vremenskom periodu kako prilikom čuvanja tako i njenog korišćenja.
- Olakšava se korišćenje bibliotečke građe i povećava njena dostupnost širem krugu korisnika, prema prethodno definisanim pravilima - „pretvaranjem“ bibliotečke građe u digitalni oblik, korisnici bibliotečke građe dobijaju mogućnost njenog bržeg i lakšeg pretraživanja i pronalaženja potrebnih informacija, te se povećava njena dostupnost putem društvenih mreža.

Ovaj proces je naročito bitan za bibliotečku građu koja zbog svojih karakteristika (stara i rijetka građa, građa zavičajnog karaktera i sl.) nije u otvorenom pristupu čitaocima, odnosno koja se može koristiti samo u prostorijama biblioteke i uz prisustvo stručnih bibliotečkih radnika.

Do kraja 2020. godine, izvršena je digitalizacija 24 broja „Dobojskog lista“, svi brojevi časopisa „Značenja“ te „Glas Komuna“ od 1959. do 1988. godine.

9. KORIŠĆENJE BIBLIOTEČKE GRAĐE

Korisnici bibliotečkih usluga su u 2020. godini imali na raspolaganju bibliotečku građu u okviru Informativno-pozajmne službe, Sektora Zavičajne zbirke i zaštite kulturnih dobara, te Sektora za periodiku, referensnu zbirku i obavezni primjerak.

Bibliotečka građa iz Zavičajne zbirke i Sektora za periodiku, referensnu zbirku i obavezan primjerak se, zbog svoje vrijednosti i ograničenog broja primjeraka, može koristiti samo u prostorijama Biblioteke. Uslovi i način pružanja usluga korisnicima bibliotečkih usluga, propisani su Pravilnikom o uslovima i načinu korišćenja bibliotečke građe.

U čitaonicama Biblioteke, čitaocima su bila dostupna tri broja dnevnih novina, nekoliko petnaestodnevni i mjesečnih, te Službeni glasnik Opštine Doboj, Republike Srpske i Bosne i Hercegovine. Takođe, korisnicima bibliotečkih usluga na raspolaganju su bili računari sa konekcijom na internet. Pored toga, u Biblioteci postoji i bežični internet-vajrles namijenjen korisnicima bibliotečkih usluga. Čitaonice su klimatizovane i pružaju prijatne uslove za boravak i rad, a dobili smo prostor za organizovanje izložbi, književnih večeri i ostalih kulturnih dešavanja, kao i ostali prostor Biblioteke, što je u predhodnom periodu predstavljalo problem.

Pored toga, zbog pandemije virusa COVID – 19, u 2020. godini je zabilježen veći broj korišćenja digitalizovane bibliotečke građe. Navedenu građu koristilo je

ukupno 25 korisnika i to 93 puta (pojedini korisnici su ovu građu više puta koristili digitalizovanu građu), od čega njih 11 u prostorijama Biblioteke (48 korišćenja) i 14 van nje (45 puta im je dostavljana elektronskom poštom).

U 2020. godini upisano je ukupno 1.548 korisnika bibliotečkih usluga, koji su koristili 10.887 monografskih publikacija van Biblioteke i oko 3.629 monografskih i serijskih publikacija (u najvećoj mjeri dnevnih novina i časopisa) u čitaonicama Biblioteke.

10. MATIČNI POSLOVI

Matični poslovi u bibliotečko-informacionoj djelatnosti, utvrđeni su članom 45. Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 44/16 i 62/18) i podzakonskim aktima propisanim članom 77. navedenog zakona.

Polazeći od navedenih propisa, u cilju ostvarivanja jedinstvenog i stručnog obavljanja bibliotečke djelatnosti i njenog unapređivanja Matična i razvojna služba Narodne biblioteke Doboj, u izvještajnom periodu preduzela je sljedeće aktivnosti:

Vođenje **Registra narodnih biblioteka** na području matičnosti - Narodna biblioteka Doboj je matična biblioteka čije područje matičnosti obuhvata područje grada Doboja i opština: Derventa, Brod, Modriča, Šamac, Vukosavlje, Petrovo, Stanari i Teslić. Na njenom području egzistira ukupno sedam narodnih biblioteka, budući da u opštinama Vukosavlje i Stanari još uvijek nisu osnovane Narodne biblioteke. U skladu sa odredbama člana 45, stav 1, tačka 4. Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske, broj 44/16 i 62/18), Matična i razvojna služba Narodne biblioteke Doboj uspostavila je i vodi Registar narodnih biblioteka na području matičnosti. U navedeni registar se upisuju osnovni podaci o bibliotekama kao i sve relevantne promjene koje su se dešavale u narodnim bibliotekama, o čemu se ažurno obavještava Matična služba Narodne i univerzitetske biblioteke Republike Srpske, koja vodi Centralni registar Narodnih biblioteka Republike Srpske. U 2020. godini nije bilo upisa izmjena podataka upisanih u Registar narodnih biblioteka matičnog područja Doboj.

Vođenje **evidencije o školskim bibliotekama** na području matičnosti - u skladu sa odredbama člana 45, stav 1, tačka 4. Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske, broj 44/16 i 62/18), Matična i razvojna služba Narodne biblioteke Doboj uspostavila je i vodi Evidenciju školskih biblioteka na području matičnosti. Kao što smo napomenuli, područje matičnosti Narodne biblioteke Doboj obuhvata područje grada Doboja i opština: Derventa, Brod, Modriča, Šamac, Vukosavlje, Petrovo, Stanari i Teslić. Na navedenom području postoji 48 škola (33 osnovne i 15 srednjih škola) i 44 školske biblioteke (dvije srednje škole nemaju biblioteke, dok u dva slučaja dvije srednje škole imaju zajedničku biblioteku). S obzirom da još nije započelo formiranje Centralnog registra školskih biblioteka Republike Srpske i da matične biblioteke nisu dobile odgovarajuće upustvo u vezi toga, Matična i razvojna služba Narodne biblioteke Doboj formirala je Evidenciju o školskim bibliotekama koje egzistiraju na njenom području, koja pored opštih podataka o školama, sadrži i podatke o osnovnim pokazateljima o stanju i radu u školskim bibliotekama. Podaci upisani u navedenu evidenciju ažuriraju se svake godine, na osnovu podataka koje školske biblioteke dostavljaju matičnoj biblioteci.

Analiza rada narodnih biblioteka na području matičnosti u uslovima pandemije virusa COVID – 19 - u skladu sa odredbama Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti Republike Srpske i podzakonskim aktima koji bliže određuju pojedine segmente bibliotečke djelatnosti, Narodna biblioteka Doboj kao matična biblioteka, između ostalog, ima obavezu da prati i analizira rad narodnih

biblioteka na području matičnosti, da predlaže mjere u cilju unapređenja njihovog rada i prati njihovu realizaciju i efekte koje ostvaruju. Ova obaveza mora naročito da bude naglašena u kriznim situacijama kao što su: poplava, pandemija virusa Covid-19 i druge vanredne situacije. U tom smislu, izvršena je analiza rada narodnih biblioteka na području matičnosti Narodne biblioteke Doboj u uslovima pandemije virusa Covid-19. Tom prilikom, pored sagledavanja rada narodnih biblioteka u navedenim uslovima, obuhvaćeni su i zaključci koje je donio Republički štab za vanredne situacije, instrukcije Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske, te aktivnosti koje je preduzimala Matična i razvojna služba u cilju njihove realizacije.

Ostvarena je komunikacija sa rukovodiocima svih narodnih biblioteka, sagledane mjere koje su preduzeli, te naložene mjere koje je još potrebno realizovati, kako bi se rad sa korisnicima bibliotečkih usluga uskladio sa Uputstvom za postepeno ublažavanje mjera za sprečavanje širenja virusa Covid-19 u Republici Srpskoj. Pri tome, zabilježen je visok nivo odgovornosti rukovodilaca i požrtvovan rad bibliotekara, koji su uspješno odgovorili izazovima funkcionisanja u uslovima pandemije virusa Covid-19 u Republici Srpskoj.

Analiza rada narodnih biblioteka na području matičnosti - u cilju praćenja stanja, analize problema i predlaganja mjera za unapređivanje stručnog rada u narodnim bibliotekama na području matičnosti Narodne biblioteke Doboj, Matična i razvojna služba je sačinila je dokument Analiza rada Narodnih biblioteka na području matičnosti Narodne biblioteke Doboj (za period od 1. januara do 31. decembra 2019. godine) i dostavila ga Ministarstvu prosvjete i kulture (Resor kulture) i Matičnoj službi Narodne i univerzitetske biblioteke Republike Srpske. Navedeni dokument sadrži osnovne podatke o svakoj biblioteci, njihov istorijat te osnovne pokazatelje o radu u 2019. godini: uslovi rada, kadrovi, nabavka, obrada i smještaj bibliotečke građe, njeno korišćenje, matični poslovi (kod matične biblioteke), zavičajna zbirka sa zaštitom kulturnih dobara, izdavačka djelatnost, kulturne manifestacije te promocija rada Biblioteka. Pored toga, sadrži i komparativnu analizu osnovnih pokazatelja o radu narodnih biblioteka na području matičnosti Narodne biblioteke Doboj u 2019. godini kao i identifikaciju ključnih problema u radu i prijedlog mjera za njihovo rješavanje.

Kao izvori podataka korišćeni su Statistički podaci o poslovanju narodnih biblioteka u 2019. godini, Izvještaji o radu narodnih biblioteka u 2019. godini i prethodnih godina, te drugi dostupni izvori informacija.

Analiza rada školskih biblioteka na području matičnosti - u izvještajnom periodu Matična i razvojna služba sačinila je dokument Analiza rada školskih biblioteka na području matičnosti Narodne biblioteke Doboj (za period od 1. januara do 31. decembra 2019. godine) i dostavila ga Ministarstvu prosvjete i kulture (Resor kulture) i Matičnoj službi Narodne i univerzitetske biblioteke Republike Srpske. Navedenom analizom obuhvaćene su 43 školske biblioteke, koliko ih je egzistiralo 2019. godine na području matičnosti Narodne biblioteke Doboj. Pored uvodnih napomena, u njoj je predstavljen pravni osnov za istraživanje, metod, instrument i obuhvat istraživanja, te rezultati istraživanja kao i prijedlog mjera za unapređivanje njihovog rada u narednom periodu. Kao izvori podataka korišćeni su anketni upitnici o radu školskih biblioteka u 2019. godini, koje su sve školske biblioteke na području matičnosti Narodne biblioteke Doboj dostavile Matičnoj i razvojnoj službi Narodne biblioteke Doboj.

Redovni neposredni nadzor nad stručnim radom u bibliotekama na području matičnosti - usljed pogoršane epidemiološke situacije izazvane pandemijom virusa Covid-19 u Republici Srpskoj, u bibliotekama na području matičnosti Narodne biblioteke Doboj, isti nije realizovan u 2020. godini. Umjesto toga, ostvarena je intenzivnija komunikacija sa rukovodiocima i stručnim bibliotečkim radnicima u bibliotekama na području matičnosti putem telefona i elektronske pošte. U zavisnosti od epidemiološke situacije, u 2021. godini, neposrednim nadzorom nad stručnim radom biće obuhvaćene i biblioteke u kojima nadzor nije realizovan u 2020. godini.

Pružanje **stručne pomoći zaposlenima** u bibliotekama na području matičnosti - jedna od matičnih funkcija propisana članom 45. Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti Republike Srpske jeste i pružanje stručne pomoći bibliotekama na području matičnosti (i šire). U skladu sa navedenim, stručnim radnicima zaposlenim u bibliotekama na području matičnosti (narodnim, školskim i specijalnim), pružena je stručna pomoć u njihovom radu i to neposredno (u matičnoj biblioteci) te posredno (putem telefona, elektronske pošte i drugih sredstava komuniciranja). O pružanju stručne pomoći neposredno u matičnoj biblioteci i posredno putem raznih sredstava komuniciranja, vođene su precizne i ažurne evidencije o terminu pružanja pomoći, biblioteci i zaposlenima kojima je pružena pomoć, sadržaju i načinu pružanja stručne pomoći. U toku 2020. godine, bibliotekarima i rukovodiocima biblioteka na području matičnosti, u 10 navrata stručna pomoć pružena je lično u matičnoj biblioteci. Neposredna stručna pomoć nije pružana u bibliotekama na području matičnosti zbog nepovoljne epidemiološke situacije izazvane pandemijom virusa COVID-19 u Republici Srpskoj.

Posredna stručna pomoć pružena je rukovodiocima i stručnim radnicima u 21 biblioteci na području matičnosti u 52 navrata, i to 16 puta elektronskom poštom i 36 puta telefonom. Pored pružanja stručne pomoći zaposlenima u bibliotekama na području matičnosti, šest puta smo pružali informacije i stručnu pomoć rukovodiocima i zaposlenim radnicima u bibliotekama van našeg matičnog područja. Svaki zahtjev se od strane zaposlenih u Matičnoj i razvojnoj službi veoma pažljivo sagledava, analizira i nude odgovarajuća rješenja. Ukoliko se ukaže potreba, konsultuju se i drugi stručni radnici u matičnoj biblioteci koji su specijalisti za pojedine oblasti.

Sve navedeno govori u prilog tome da smo našu Matičnu službu transformisali u savremeni informacioni centar u kome bibliotekari matičnog područja (kao što smo već napomenuli, i van njega) mogu pravovremeno dobiti potrebne informacije i stručnu pomoć. I što je najvažnije oni ove pružene mogućnosti veoma često (i sve češće) koriste.

Pružanje stručne pomoći zaposlenima u bibliotekama na području matičnosti vezano za polaganje stručnog ispita u bibliotečko-informacionoj djelatnosti - Zakonom o bibliotečko-informacionoj djelatnosti Republike Srpske propisana je obaveza zaposlenih u bibliotekama (na stručnim poslovima) u Republici Srpskoj da, nakon provedenog stručnog osposobljavanja za praktični rad u bibliotekama (jedna godina za VSS-u, odnosno 6 mjeseci za SSS-u), polože stručni ispit u bibliotečko-informacionoj djelatnosti. Kandidatima koji su se pripremali za polaganje stručnog ispita u bibliotečkoj djelatnosti, obezbijedili smo blagovremene informacije (prilog 4), literaturu, konsultacije i stručnu pomoć pri pisanju seminarskih radova. U 2020. godini, sa područja matičnosti Narodne biblioteke Doboj, stručni ispit položilo je sedam kandidata zaposlenih u školskim bibliotekama na području matičnosti. U 44 školske i 7 narodnih biblioteka na području matičnosti Narodne biblioteke Doboj svi stručni radnici, koji su ispunjavali uslove, položili su navedeni ispit.

Pružanje stručne pomoći u vezi osnivanja narodne biblioteke u opštini Stanari - usvajanjem Zakona o formiranju opštine Stanari, 2014. godine formirana je i opština Stanari, koja je dotada bila u sastavu grada Doboja. Navedena opština prostire se na površini od 161 kilometra kvadratnog, obuhvata 13 naseljenih mjesta i u njoj živi oko 8.000 stanovnika. Aktivnosti u vezi formiranja Narodne biblioteke Stanari započete 2018. godine konkretizovane su 2019. godine, kada je Skupština opštine Stanari na sjednici održanoj 31.5.2019. godine donijela Odluku o osnivanju Narodne biblioteke Stanari. U toku 2020. godine, još uvijek nije osnovana i počela sa radom narodna biblioteka u Stanarima, iako su kako smo naveli u prethodnom periodu preduzimane aktivnosti u tom pravcu. Imajući u vidu činjenicu da opština Stanari pripada području matičnosti Narodne biblioteke Doboj, stručni radnici Matične i razvojne službe pružili su sve potrebne informacije, konsultacije i drugu

stručnu pomoć. Prema informacijama sa kojima raspolažemo, ove aktivnosti bi mogle biti završene u 2021. godini.

Kontinuirana edukacija bibliotekara matičnog područja Doboj - Jedna od matičnih funkcija propisanih Zakonom o biblioteko-informacionoj djelatnosti Republike Srpske jeste briga o stalnom usavršavanju bibliotečko-informacionih stručnjaka. U tom smislu, Matična i razvojna služba Narodne biblioteke Doboj je, u cilju kontinuirane edukacije zaposlenih u bibliotekama na području matičnosti, u prethodnom periodu organizovala devet seminara i radionica. Zbog složene epidemiološke situacije izazvane pandemijom virusa COVID-19, uvažavajući preporuke Republičkog kriznog štaba i Instituta za javno zdravstvo Republike Srpske u 2020. godini nismo bili u mogućnosti da organizujemo jubilarni, deseti po redu seminar kontinuirane edukacije školskih bibliotekara kao prethodnih godina u matičnoj biblioteci. Kako bi zadržali kontinuitet edukacije školskih bibliotekara, započet još prije deset godina, odlučili smo se da u 2020. godini pripremimo zbornik stručnih radova u elektronskoj formi i dostavimo svim školskim bibliotekarima na području matičnosti Narodne biblioteke Doboj. Navedeni zbornik sadržao je pet stručnih radova od kojih su dva pripremili stručni radnici matične biblioteke, a tri školski bibliotekari sa matičnog područja Doboj. Nadamo se da će do sljedeće godine doći do poboljšanja epidemiološke situacije i da će se stvoriti uslovi da godišnji seminar kontinuirane edukacije održimo u matičnoj biblioteci.

Konkretizacija pravne zaštite stare i rijetke knjige u bibliotekama na području matičnosti - Pored ostalih poslova propisanih Zakonom o biblioteko-informacionoj djelatnosti, Matična i razvojna služba Narodne biblioteke Doboj je u 2020. godini nastavila aktivnosti pravne zaštite stare i rijetke knjige u bibliotekama matičnosti Narodne biblioteke Doboj. Odredbama Zakona o biblioteko-informacionoj djelatnosti propisani su uslovi pod kojima se bibliotečka građa može smatrati Starom i rijetkom građom. Njena zaštita i korišćenje propisani su Zakonom o kulturnim dobrima Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 11/95 i 113/08), dok posebne mjere zaštite propisuje Pravilnik o načinu i postupku zaštite bibliotečko-informacione građe („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 6/17). Više o navedenim aktivnostima dato je u poglavlju 11. Izvještaja o radu.

Ostali poslovi Matične i razvojne službe – u izvještajnom periodu, u cilju unapređivanja bibliotečko-informacione djelatnosti, Matična i razvojna služba Narodne biblioteke Doboj je preduzimala i druge aktivnosti koje su propisane Zakonom o biblioteko-informacionoj djelatnosti Republike Srpske i bliže uređene podzakonskim aktima. Pored toga, u 2020. godini kao i prethodnih godina, stručni radnici Matične i razvojne službe obavljali su najsloženije stručne poslove u matičnoj biblioteci, koji su nerijetko prevazilazili djelokrug rada Matične službe.

11. ZAVIČAJNA ZBIRKA SA ZAŠTITOM KULTURNIH DOBARA

U skladu s odredbama Zakona o biblioteko-informacionoj djelatnosti, Biblioteka je dužna da formira, čuva i razvija zavičajnu zbirku, čiji je osnovni cilj zaštita kulturne baštine lokalne zajednice.

U toku 2020. godine, vršene su aktivnosti na prikupljanju štampanih i na drugi način umnoženih publikacija (po jedan primjerak) sa područja na kome Biblioteka djeluje, publikacija objavljenih van ovog područja koje se na njega odnose, kao i djela značajnih autora sa tog područja, a koji žive i rade van njega. Izvršena je obrada navedene građe i njeno uključivanje u informacione instrumente Biblioteke, te njeno čuvanje i zaštita u skladu sa propisima.

U ovom sektoru u programu „Publiko 2004“ tokom godine obrađena je 571 jedinica bibliotečko-informacione građe.

Navedenu građu u uslovima rada nazvanim „nova normalnost“ u manjem obimu nego do sada koristili su učenici dobojskih srednjih i osnovnih škola prilikom izrade referata tematski vezanih za područje Doboja i okoline, te drugi korisnici bibliotekskih usluga u sklopu istraživanja različitih oblasti društvenog života.

Zanemarivši ograničenja nametnuta pandemijom, uslovi za korišćenje navedene građe u novom objektu Biblioteke daleko su bolji nego ranije. Zavičajna zbirka je smještena u jednoj uslovnoj prostoriji, ukupne površine oko 60 metara kvadratnih.

Jedinice bibliotečke građe koje tvore posebnu bibliotečku cjelinu „Biblioteka Danijela Konzanija“, ukupno njih 227, rješenjem broj 01/1-105/20 od 26.5.2020. godine, utvrđena su kao ostala pokretna kulturna dobra. Nakon pravosnažnosti rješenja novoutvrđena kulturna dobra upisana su u Registar kulturnih dobara Narodne biblioteke Doboj, od rednog broja upisa 1 do rednog broja upisa 227. Prijava za upis u Centralni registar kulturnih dobara, sa pratećom dokumentacijom, Narodnoj i univerzitetskoj biblioteci Republike Srpske dostavljena je preporučenom pošiljkom s povratnicom, dana 22.6.2020. godine.

Ukupno 228 jedinica bibliotečko-informacione građe koje tvore posebnu bibliotečku cjelinu „Biblioteka porodice Rap“, rješenjem broj 01/1-152/20 od 25.6.2020. godine, utvrđena su kao ostala pokretna kulturna dobra. Nakon pravosnažnosti rješenja novoutvrđena kulturna dobra upisana su u Registar kulturnih dobara Narodne biblioteke Doboj, od rednog broja upisa 228 do rednog broja upisa 455. Prijava za upis u Centralni registar kulturnih dobara, sa pratećom dokumentacijom, Narodnoj i univerzitetskoj biblioteci Republike Srpske dostavljena je preporučenom pošiljkom s povratnicom, dana 21.7.2020. godine.

Jedinice bibliotečko-informacione građe koje pripadaju posebnoj bibliotečkoj cjelini, u okviru Zbirke stare i rijetke knjige, pod nazivom Dobojska školska spomen-biblioteka, koju čini bibliotečka građa dobijena od Osnovne škole „Vuk Karadžić“ Doboj, na osnovu zaključenog ugovora o poklonu s nalogom (donatio sub modo), kao i određene jedinice bibliotečke građe izlučene iz sopstvenih fondova, a koje su nekad pripadale fondovima školskih biblioteka u Doboju, u vremenskom slijedu od 1886. do kraja šezdesetih proteklog vijeka, evidentirano je u listove prethodne zaštite dobara od broja DŠSB-1 do broja DŠSB-234 i rješenjem broj 01/1-202/20 od 21.8.2020. godine stavljeno pod režim prethodne zaštite dobara, koji će trajati najkasnije do 30.7.2022.

Bibliotečka građa koja čini tu biblioteku cjelinu na police je smještena po formatu (numerus currens). Sačinjene su priručne knjige inventara monografskih (121 jedinica bibliotečke građe) i serijskih (113 jedinica bibliotečke građe) publikacija.

Izrađeni su priručni alfabetski katalozi monografskih (123 kataloške jedinice) i serijskih (125 kataloških jedinica) publikacija.

U saradnji s Matičnom i razvojnom službom Narodne biblioteke Doboj i u toku ove godine vršena je konkretizacija pravne zaštite stare i rijetke knjige u narodnim i školskim bibliotekama na području matičnosti Narodne biblioteke Doboj, shodno odredbama Zakona o kulturnim dobrima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 11/95 i 103/08), odredbama Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 44/16 i 62/18) i odredbama Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije dobara koja uživaju prethodnu zaštitu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 98/14).

Inicijativa, sa stručnom procjenom, da se jedinice rijetke bibliotečke građe, koje se čuvaju u Biblioteci SŠC „Jovan Cvijić“ Modriča, stave pod režim prethodne zaštite kulturnih dobara, sa statusom dobara koja uživaju prethodnu zaštitu, u skladu s odredbama Zakona o kulturnim dobrima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 11/95 i 103/08), te alfabetski katalog tih jedinica, knjiga prethodne zaštite pripremljena za potpisivanje i ovjeru, kao i prijedlog rješenja o stavljanju dobara pod prethodnu zaštitu, dostavljeni su toj školskoj ustanovi, 14.2.2020. godine.

Takođe, inicijativa, sa stručnom procjenom, da se jedinice stare i rijetke bibliotečke građe, koje se čuvaju u Biblioteci OŠ „Stevan Dušanić“ Pribinić, stave

pod režim prethodne zaštite kulturnih dobara, sa statusom dobara koja uživaju prethodnu zaštitu, u skladu s odredbama Zakona o kulturnim dobrima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 11/95 i 103/08), te alfabetski katalog tih jedinica, knjiga prethodne zaštite pripremljena za potpisivanje i ovjeru, kao i prijedlog rješenja o stavljanju dobara pod prethodnu zaštitu, dostavljeni su školi 3.3.2020. godine.

Na osnovu inicijative i uz stručnu pomoć ovog sektora, kao i mjera koje je nakon izvršenog nadzora nad stručnim radom naložila Matična i razvojna služba Narodne biblioteke Doboj, određene jedinice stare i rijetke bibliotečke građe pod režim prethodne zaštite stavljene su u narodnim bibliotekama „Branko Ćopić“ Brod, „Branko Radičević“ Derventa i Petrovo, kao i u školskoj biblioteci SŠC „Jovan Cvijić“ Modriča.

12. IZDAVAČKA DJELATNOST

Pored osnovne, bibliotečke djelatnosti, Narodna biblioteka Doboj obavlja i izdavačku djelatnost. Dugo je prepoznatljiva po izdavanju časopisa „Značenja“ - časopisa iz oblasti kulture, nauke, umjetnosti i obrazovanja, koji izdaje od 1982. godine.

Zbog preduzimanja aktivnosti u cilju sticanja uslova za njegovu kategorizaciju kao naučnog časopisa, navedeni časopis nije izdat u 2020. godini.

13. PROMOCIJA BIBLIOTEKE I KULTURE ČITANJA

U cilju razvijanja navike čitanja, kvalitetnog načina provođenja slobodnog vremena i razvijanja opšte kulture, u 2020. godini realizovane su sljedeće aktivnosti:

Predavanja i promocije knjiga:

- Predavanje iz oblasti savremene psihologije, koje je održao prof. dr Petar Stojaković,
- Književno veče sa Tanjom Stupar Trifunović.

Radionice, posjete, obilježavanje značajnijih datuma

- Obilježen Svjetski dan čitanja naglas (World Read Aloud Day), gdje su učestvovala djeca iz predškolskih ustanova (državnih i privatnih) sa područja grada Doboja.
- Redovne radionice pod nazivom „Đepetići“, koje se održavaju u kontinuitetu od 2016. godine u sklopu projekta obnove dječijeg odjeljenja koja se finansira donacijom iz Italije. Održavaju se jednom sedmično u dvije grupe uzrasta od 8-11 godina. Obrađuju se razne teme iz oblasti kulture, a od 2018. počelo je i učenje italijanskog jezika koje se održava kontinuirano i to u sklopu projekta „Jedan skok preko“.
- Program pod nazivom „Rastimo zajedno“ - organizovana je dobrodošlica za đake prvih razreda osnovnih škola sa područja grada Doboja. Program je obuhvatio obilazak Narodne biblioteke Doboj, bezplatan upis prvih razreda i nezaobilazno čitanje priče uz razgovor o održanom.
- Povodom Dana maternjeg jezika, koji se obilježava 21. februara, učenici Tehničke škole sa prof. Jadrankom Blagojević učestvovali su u radionici u našoj Biblioteci, a u okviru koje smo razgovarali o jeziku, Vuku Stefanoviću Karadžiću i azbuci. Učenici su ispisali i citate o očuvanju maternjeg jezika, koji su izloženi u holu Biblioteke Biblioteke.

Navedene aktivnosti su predstavljeni putem veb sajta Narodne biblioteke Doboj na adresi www.bibliotekadoboj.com, fejsbuk stranice biblioteka.doboj@facebook.com, Jutjub kanalu Biblioteke, te elektronskoj tabli postavljenoj na zgradi Biblioteke.

Zbog složene epidemiološke situacije izazvane pandemijom virusa COVID-19, broj realizovanih manifestacija u Narodnoj biblioteci Doboj nešto je manji nego prethodnih godina. Zbog toga su intenzivirane aktivnosti putem društvenih mreža, koje su detaljno opisane u poglavlju 5. Izvještaja o radu Narodne biblioteke Doboj.

14. FINANSIRANJE DJELATNOSTI

Članom 68. Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti Republike Srpske propisano je da se sredstva za finansiranje bibliotečke djelatnosti obezbjeđuju u budžetu Republike Srpske i budžetu lokalnih zajednica (gradova, odnosno opština). Istim članom propisano je da Biblioteka može ostvarivati sredstva iz sopstvenih prihoda (članarina), donacija, poklona i drugih izvora, u skladu sa zakonom. Navedena sredstva se, u skladu sa propisima o trezorskom poslovanju, uplaćuju na jedinstveni račun trezora grada Doboja.

U sljedećoj tabeli prikazani su prihodi i rashodi Narodne biblioteke Doboj, ostvareni od 1. januara do 31. decembra 2020. godine.

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU u periodu od: 01.01. do 31.12.2020. godine

Konto	Opis/stavka	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks (4/3) x 100
1	2	3	4	5
	Prihodi po osnovu redovne djelatnosti – vlastiti prihodi	11.565	9.445	81
	Prihodi iz opštinskog budžeta	72.960	81.739	112
	Prihodi iz republičkog budžeta	375.872	396.187	105
	Prihodi po ostalim izvorima (donacije, prodaja osnovnih sredstava))	-		
	UKUPNO OSTVARENI PRIHODI	460.397	487.371	106
41	I TEKUĆI RASHODI (1+2)	451.001	475.106	105
411	1. Rashodi za lična primanja zaposlenih	374.511	404.898	108
4111	Rashodi za bruto plate zaposlenih	341.930	379.069	111
4112	Rashodi za bruto naknade troškova ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada	9.115	9.132	100
4113	Rashodi za naknadu plate zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plate	17.288	12.051	70
4114	Rashodi za otpremnine i jednokratne pomoći (bruto)	6.178	4.646	75
412	2. Rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga	76.490	67.208	88
4122	Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga	44.543	43.442	98
4123	Rashodi za režijski materijal	7.356	6.666	91
4125	Rashodi za tekuće održavanje	1.811	2.124	117
4126	Rashodi po osnovu putovanja i smještaja	4.777	1.517	32
4127	Rashodi za stručne usuge	8.297	9.946	120
4129	Ostali neklasifikovani rashodi	9.706	3.513	36
51	II IZDACI ZA NEFINANSIJSKU IMOVINU	9.396	15.265	162
511	1. Izdaci za proizvedenu stalnu imovinu	9.396	15.265	162
5113	Izdaci za nabavku postrojenja i opreme	9.396	15.265	162
	UKUPNO OSTVARENI RASHODI	460.397	487.371	106

Izvještaj je sačinila Svjetlana Dodevska, broj licence SRT 0954/20, koja obavlja računovodstvene poslove za potrebe Biblioteke.

Obrazloženje:

Ukupno ostvareni prihodi u 2020. godini bili su za 6 %, odnosno 26.974 KM veći u odnosu na prethodnu godinu.

Prihodi po osnovu redovne djelatnosti (članarine koju plaćaju korisnici usluga Biblioteke) ostavareni su za 19 % u manjem iznosu u odnosu na prethodnu godinu. Ovo smanjenje prihoda direktno je uslovljeno pandemijom virusa Covid – 19.

Prihodi iz budžeta Grada Doboja su veći za 18 % u odnosu na prethodnu godinu, prihodi iz budžeta Republike Srpske su veći za 5 %, dok prihoda od donacija u tekućoj godini nije bilo.

Ukupno ostvareni rashodi u 2020. godini bili su za isti iznos (6 %) veći od ostvarenih prihoda u odnosu na prethodnu godinu.

Tekući rashodi su za 5 % veći u odnosu na prethodni period. Do navedenog povećanja došlo je zbog povećanja rashoda za lična primanja zaposlenih, koja se finansiraju iz budžeta Republike Srpske. Treba naglasiti da nije bilo povećanja broja zaposlenih, već je do povećanja navedenih rashoda došlo zbog djelimičnog usaglašavanja zaposlenih u prosvjeti i kulturi sa platama ostalih budžetskih korisnika, u skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o platama zaposlenih u oblasti kulture ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 105/19), koji je stupio na snagu 1. januara 2020. godine.

Rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga manji su za 12 % nego u prethodnoj godini zbog djelimično umanjene aktivnosti zbog pandemije virusa Covid – 19. Istovremeno, izdaci za nabavku postrojenja i opreme u 2020. godini su nešto veći u odnosu na prethodnu godinu zbog nabavke neophodne opreme.

U 2020. godini, ako i prethodnih godina, raspoloživa sredstva su korišćena veoma racionalno i planski, u skladu sa propisima i uputstvima Odjeljenja za finansije grada Doboja i finansijske službe Ministarstva prosvjete i kulture. Nije bilo povećanja broja zaposlenih, a kod stvaranja obaveza vodilo se računa o raspoloživim sredstvima u budžetu grada Doboja i Ministarstva prosvjete i kulture. Pored toga, vodilo se računa o negativnim efektima izazvanim pandemijom virusa Covid-19, tako da je ukupni iznos ostvarenih rashoda u 2020. godini bio manji od planiranih i odobrenih budžetom grada Doboja.

15. ZAKLJUČAK

Nakon katastrofalne majske poplave 2014. godine, zahvaljujući u najvećoj mjeri predanom radu i zalaganju svih zaposlenih, uz ograničeno finansiranje iz budžeta, oslanjajući se u najvećoj mjeri na donacije uspjeli da obnovimo zgradu Biblioteke i nabavimo najveći dio potrebne opreme i djelimično obnovimo uništeni bibliotečki fond.

Sve ovo je imalo za rezultat da u Biblioteku dolazi sve veći broj naših sugrađana, da realizujemo razne kulturne manifestacije i da veoma uspješno realizujemo aktivnosti sa našim najmlađim čitaocima.

Pored toga, kao matična biblioteka za dobojsku regiju zanačajno doprinosimo razvoju bibliotečko-informacione djelatnosti i svojim cjelokupnim radom afirmativno promoviramo našu lokalnu zajednicu i činimo da grad Doboj bude itekako poznat u bibliotečkim krugovima Republike Srpske i šire.

U cilju stvaranja uslova za unapređivanje rada u Narodnoj biblioteci Doboj, predlažemo da se u narednom periodu:

- u skladu sa odredbama Zakonom o bibliotečko-informacionoj djelatnosti, u budžetu Republike Srpske, obezbijedi dovoljan iznos sredstva za bruto plate zaposlenih i druga primanja na osnovu radnog odnosa, nabavku bibliotečke građe, investicije u nove namjenske objekte za obavljanje bibliotečke djelatnosti i značajniju adaptaciju postojećih, te finansiranje dijela programskih aktivnosti (kako je propisano članom 68, stav 3. Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti).
- u skladu sa odredbama Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti, u budžetu grada Doboja obezbijedi dovoljan iznos sredstva za finansiranje materijalnih i režijskih troškova, te za tekuće i investiciono održavanje.

Ukoliko se navedene preporuke provedu, djelimično ili potpuno, stvoriće se pretpostavke za još efikasnije poslovanje ove veoma značajne institucije kulture.

Doboj, 15.02.2021.

DIREKTOR
Dr Slavica Gostimirović s.r.

Ovaj Izvještaj je, na prijedlog direktora, razmotrio i usvojio Upravni odbor Narodne biblioteke Doboj.

Broj: 01/2 – 1/21.

Doboj, 22.2.2021.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG ODBORA
Mr Mladen Gajić s.r.